

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ " ХРИСТО БОТЕВ " – С.ХЛЯБОВО
✉ 6568 с.Хлябово ул."Св.св.Кирил и Методий"№ 16, ☎ 0885511325
e-mail: ou_hvo@abv.bg

Утвърдил,

X

К. Вълкова
Директор

ПРОГРАМА
ПО
ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО
ОБРАЗОВАНИЕ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Съгласно чл.15, ал.4 на Наредба№13 от 21.09.2016 г. настоящата програма е институционалната политика за подкрепа и осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ОУ "Христо Ботев", с.Хлябово.

1. СЪЩНОСТ

-Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

-Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

-Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

-Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

-Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. ЦЕЛИ

2.1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

- отстоява общочовешките ценности, демокрацията и човешките права;
- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество;
- зачита значимостта на всяка човешка личност;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по достоен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност;
- носи отговорност за поведението си;
- поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение;

2.2.Функциониране на всяка образователна институция като автономна,активна и саморазвиваща се общност,която:

- възпитава в демократични ценности;
- насърчава инициативност,отговорност,солидарност;
- утвърждава демократична и здравословна среда,свободна от агресия и дискриминация;
- създава позитивна среда между представителите на различни културни общности;

3.НАСОКИ:

Учениците

- Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- Да изразяват гражданската си позиция;
- Да вземат решения за своето развитие;
- Да носят отговорност за решенията си.

4. РЕАЛИЗИРАНЕ

- Чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети;
- В часа на класа;
- В извънкласни и извънучилищни форми на работа;
- Чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и ученици.

5. АКЦЕНТИ

- Здравно образование;
- Превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- Сексуално образование и превенция на СПИН;
- Екологично образование и възпитание;
- Патриотично възпитание;
- Превенция на насилието;
- Справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- Защита при бедствия и аварии;
- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- Безопасност на движението.

II.ПОДХОДИ,НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ:

I. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка:

В ЧАСА НА КЛАСА

- I. Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие.
- II. Толерантност и интеркултурен диалог.
- III. Безопасност на движението по пътищата.
- IV. Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ.

V. Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти.

VI. Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита.

VII. Кариерно ориентиране /4 -7 клас/.

VIII. Ориентация и противодействие на корупцията / 5 -7 клас/

В ЗАНИМАНИЯТА ПО ИНТЕРЕСИ В РАМКИТЕ НА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН.

I. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществяват от учителите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти, свързани с интердисциплинарния комплекс на чл. 3 от Наредба №13

II. Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

В РАМКИТЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ПО РЕДА И ПРИ УСЛОВИЯТА НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

I. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на разширена подготовка се осъществяват интегрирано:

-Неговото интегриране се реализира чрез усъвършенстване на отделни ключови компетентности чрез изучаване на общообразователни учебни предмети в рамките на избираемите учебни часове.

II. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на допълнителната подготовка може да се осъществяват чрез обучение по учебни предмети или модули, чрез интердисциплинарни програми, проекти или дейности по избор на учителя:

-Факултативните часове може да се използват и за дейности с ученическите съвети на всички нива или други форми на ученическо представителство, младежко лидерство и клубни занимания, при които се практикуват граждански и социални умения.

III. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище:

-Извън тематичните области по ал. I Министърът на образованието и науката може ежегодно да определя и други теми, по които да се работи в часа на класа за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

-Обучението по отделни тематични области по ал. I може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител ;

В ДЕЙНОСТИ НА УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

I. Участие в различни форми на ученическо самоуправление;

II. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;

III. Организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, правата на човека, опазване на околната среда и др;

IV. Организиране на училищни празници и събития, съобразно календара на националните, международните, световните и културните дати и празници;

V. Организиране на обученията от връстници за връстници;

VI. Участие в групи по интереси;

VII. Решаване на конфликти, превенция на агресията;

VIII. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

III. РИТУАЛИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНИЯ ЖИВОТ

Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

Училището организира свои училищни чествания и ритуали в следните случаи:

- откриването и закриването на учебната година;
- официалното раздаване на удостоверението за завършен първи клас, удостоверението за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование;
- награждаване на отличили се ученици и учители;
- поддържането на училищен кът ;
- честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

IV. ОБЛАСТИ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

Гражданско образование	Здравно образование	Екологично образование	Интеркултурно образование
Междупersonни отношения	Живот в пандемия	Вода, почва, въздух	Културни идентичности
Социална среда	Психично здраве и личностно развитие	Енергия и климат	Културна осъзнатост
Права на човека	Физическо развитие и дееспособност	Биологично разнообразие	Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия
Демократично гражданство	Превенция на употребата на психоактивни вещества	Потребление и отпадъци	Интеркултурно образование и права на човека

Идентичности и различия в обществото	Безопасност и първа помощ	Общество и околна среда	
Власт, политика и демократични ценности	Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции		
Социална политика, справедливост и солидарност	Лична хигиена		
Глобализация, плурализъм и толерантност	Хранене		

V. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

1. Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1.1. Учебната извънкласната и извънучилищна дейност.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

1.2. Спазване на Правилника за дейността на училището.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни р-ли, Директор

1.3. Спазване на Правилника за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

Срок: през учебната година

Отг.: Директор, деж. учители

1.4. Провеждане Час на класа на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с активното участие на учениците.

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

	клас						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувстви	4	4	4	4	4	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	2	2	2
Безопасност на движението по пътищата	9	6	6	6	5	5	5
Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	4	4	4	4	5	5	5
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	1	1	1	1	2	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	1	1	1	1	2	2	2
Кариерно ориентиране				1			1

Превенция и противодействие на корупцията					1	1	1
Електронно управление и медийна грамотност				1	1	1	1
ОБЩО	20	17	17	19	22	22	23

2. Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции

2.1. Честване на национални и училищни празници

Срок: през учебната година
Отг.: Кл. р-ли, учител по БЕЛ

2.2. Запознаване и спазване на задължителните символи на Република България и българското училище.

Срок: през учебната година
Отг.: Кл. р-ли, учител по ИЦ

2.3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, културни институции, организации и др., имащи отношение към възпитанието

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

3. Здравно и екологично образование

3.1. Провеждане на здравни беседи

Срок: през учебната година
Отг.: Кл. р-ли, учител по БЗО

3.2. Мероприятия за почистване на училищните площи и района около училище

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

3.3. Отбелязване на важни дати от екологичния календар

Срок: през учебната година
Отг.: Учител БЗО, учители ЦОУД

4. Възпитаване в интеркултурна среда

4.1. Провеждане на беседи в Час на класа

Срок: през учебната година
Отг.: Класни ръководители

4.2. Запознаване с обичаите и традициите на различни етноси

Срок: през учебната година
Отг.: Кл. р-ли, учители БЕЛ и ИЦ

5. Развиване на физическа дееспособност

5.1. Изготвяне спортен календар на училището

Срок: м. септември 2022 г.
Отг.: учители по ФВС

5.2. Провеждане на спортни празници и турнири

Срок: през учебната година
Отг.: учители ФВС

6. Реализиране на програмата

Училищните комисии подпомагат реализирането на дейностите за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в Основно училище „ Христо Ботев”, с. Хлябово.

Теми по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Здравно образование:

1. Здравето като ценност и качество на живота
2. Изкуството да сме здрави
3. Храни се разумно
  - режим на хранене
  - здравословни храни
  - хранителни разстройства-анорексия, булимия, преяждане
4. Храната-приятел или враг
5. Промени в моето тяло
  - промени, свързани с пубертете
6. Интимност и интимни отношения
7. Болести предавани по полов път
8. ХИВ и СПИН
9. Методи на контрацепция
10. Наркотиците-илюзия, страдание, престъпност
11. Алкохол и тютюнопешене
12. Личната хигиена
13. Ранните бракове-опасности
14. Насилието в училище
15. Домашно насилие

Гражданско образование

1. Медите и глобалната мрежа в обществения живот
2. Права на детето
3. Етническа, религиозна и езикова принадлежност
4. Пристрастяване към хазартни игри, интернет
5. Не на агресията и насилието
6. Действия при бедствия, аварии и катастрофи
7. Отговорност и самостоятелност
8. Етикеция, култура на поведение на обществено място
9. Празници и ритуали
10. Свободното време и хоби
11. Малолетни, непълнолетни и пълнолетни-права и задължения
12. Секти-как да ги разпознаем.
13. Държавно управление на РБългария
14. Права на човека
15. Демократично общество

16. Моите родители. Семейна среда
17. За приятелството
18. Ценностна система.

Екологично образование

1. Потребление и отпадъци
  - човешкото всекидневие-източници на замърсяване
  - видове отпадъци
2. Видове замърсяване на околната среда-последивици
3. Водата-природен ресурс и фактор за живот
4. Биологично разнообразие
5. Категории защитени територии
6. Общество и околна среда
7. Енергия и климат
8. Енергоспестяващи източници
9. Екологични проблеми-природни бедствия
10. Рециклиране и разделно събиране на отпадъци

Интеркултурно образование

1. Културни идентичности
2. Толерантност
3. Интеркултурни отношения
4. Конфликти в мултикултурна среда
5. Аз и другите
6. Светът на младите
7. Проблеми с приятелите
8. Общуване с връстниците
9. Моята личност и моят свят
10. Сътрудничество между различни култури